

תכנית מיקוד ישובי נוער וילדים בסיכון

רקע ועקרונות למודל

משרד החינוך

אגף א חינוך נוער וילדים בסיכון

עדכון: 4 ספטמבר, 2016

מימוש זכותם של ילדים ונוער בסיכון (הלומדים במערכת החינוך או נשרו ממנה) למיצוי הפוטנציאל האישי, ולגיבוש תפיסת העתיד שלהם.

1. תמונת נתונים אמינה ביחס לאוכלוסיה בסיכון, מענים קיימים ויעילותם
2. תכנון מענה שלם ומוסכם כולל יעדים ומדדי הצלחה, ע"ב תפיסת חינוך-טיפול, ראייה מערכתית והבנת ההקשר המקומי / קהילתי
3. ניהול הממשקים עם הגורמים הרלוונטיים ויצירת שיתוף פעולה
4. יישום המענה המתוכנן ועמידה ביעדים לאורך שנים
5. מיסוד יכולת תגובה בזמן אמת ע"ב שינויים בצרכים ויעילות המענים
6. מחקר והערכה של התהליך והפעולה וגיבוש מסקנות יישימות כולל יכולת ליישום נרחב ומותאם של המודל Scalability

1. התמקדות בילד בקצה רצף הסיכון – הבנה והתאמת המענה על בסיס ההקשר האישי / חברתי / קהילתי
2. ניהול מערך המענים בישוב ע"ב: ראייה של כל היישוב על קהילותיו, רצף הסיכון, רצף המענים, נתונים אמינים
3. התמקדות בפערים ובפעולה לסגירת הפער: מוקדי סיכון, ילדים בקצה רצף הסיכון, הישגים, מענה מותאם, ממשקים עם שותפים
4. מניעה – איתור מוקדי היווצרות סיכון ופעולה לשינוי
5. יכולת תגובה בזמן אמת על בסיס צרכים משתנים ויעילות המענה
6. אחריות מלאה של המדינה לילד בקצה הרצף תוך שתוף ותיאום עם גורמים בשטח: הורים, שלטון מקומי, קהילה, מגזר שלישי

1. שיעור התלמידים הזכאים לתעודת בגרות
2. המתאם בין המצב הסוציאקונומי של התלמיד להישגים לימודיים - ניתוק היחס החיובי המנבא
3. שיעור התלמידים הנושרים ממסגרת חינוכית מכלל הלומדים

תכנית מיקוד ישובי נוער וילדים בסיכון

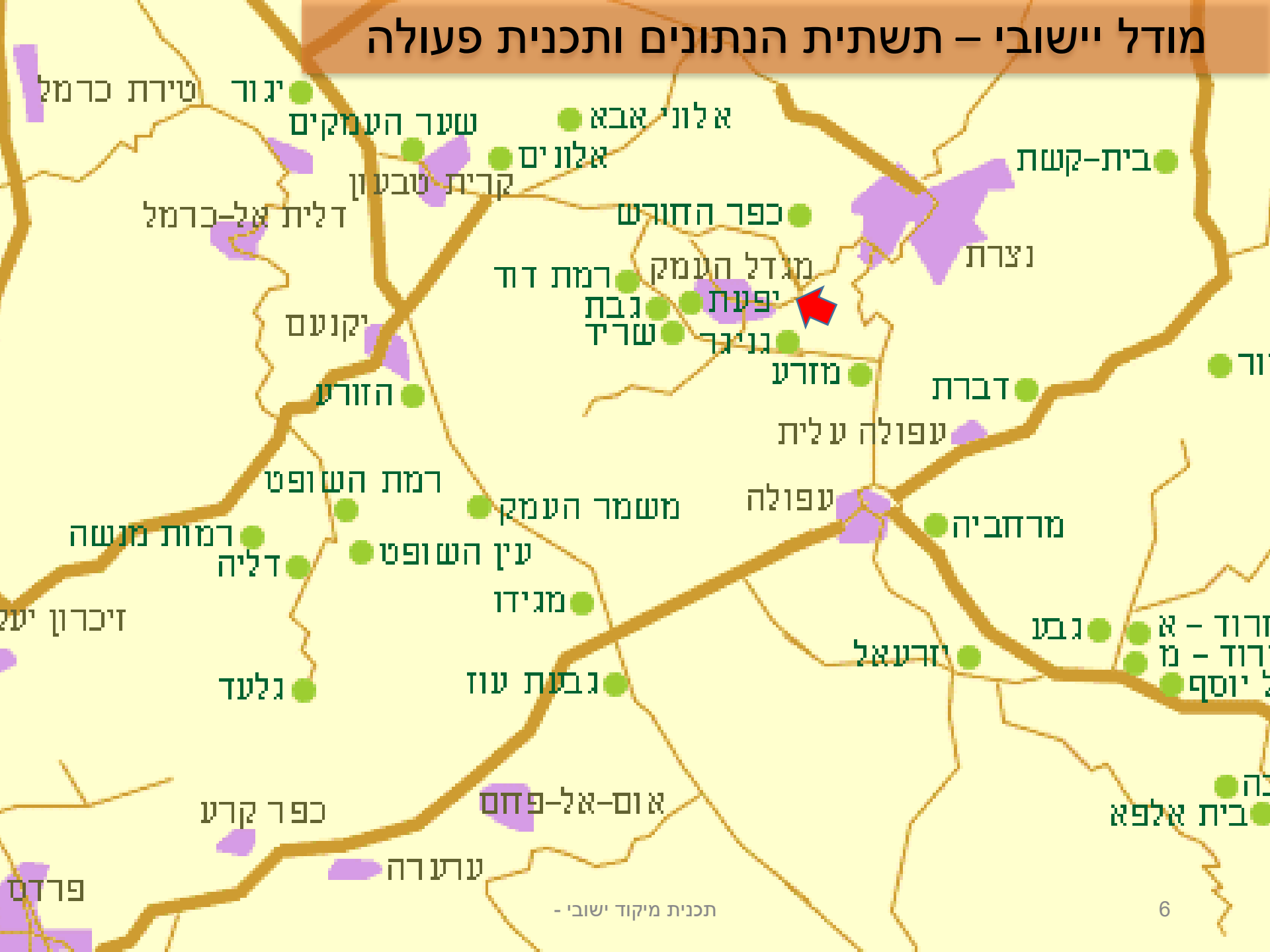
תבנית למיפוי ותכנון יישובי

משרד החינוך

אגף א חינוך נוער וילדים בסיכון

עדכון: 13 יוני, 2016

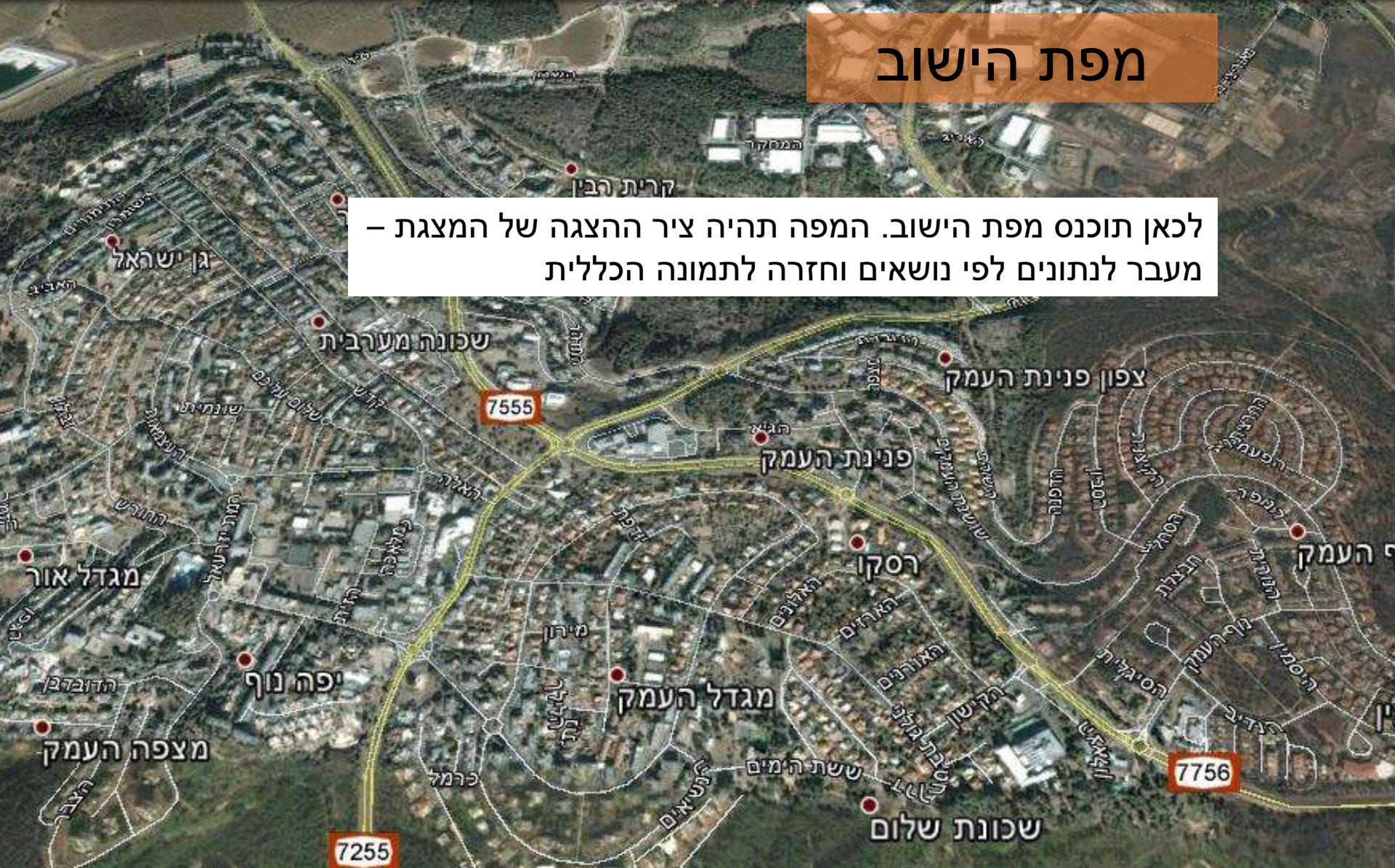
מודל יישובי - תשתית הנתונים ותכנית פעולה

תכנית מיקוד יישובי -

מפת הישוב

לכאן תוכנס מפת הישוב. המפה תהיה ציר ההצגה של המצגת – מעבר לנתונים לפי נושאים וחזרה לתמונה הכללית

יעדים ומדדים

אתגרים

נתונים

עקרונות

תכנית

תשתית ומענה קיים

Image © 2016 DigitalGlobe
© 2016 ORION-ME
© 2016 Google

רקע ונתונים

רקע כללי על הישוב: מאפיינים מרכזיים, אירועי מפתח, תופעות בולטות מהשנים האחרונות - גלי עליה, אירועים מרכזיים, התחרדות, תהליכי פיתוח, שכונות חדשות וכולי, קשיים מרכזיים עמם הישוב מתמודד וכולי

אוכלוסיה ומצב סוציו-אקונומי

רמת מינוע השוואה: 423 בת"א, 159 בירושלים, 178 בבאר שבע	% עד שכר מינימום	מאזן הגירה	רשויות סמוכות ברשימת דירוג הרשויות	אשכול במדד החברתי כלכלי למ"ס	מס' תושבים

נתונים רלוונטיים נוספים

קהילות מרכזיות בישוב וסביבתו*

				קהילה:
				היקף משוער
				מיקום פיזי (אם ישנו)
				מאפיינים מרכזיים
				היבטים של נוער וילדים בסיכון ספציפיים לקהילה

* בקהילה לעניין זה הכוונה לקבוצה מסויימת בישוב שיש לה מאפיינים משותפים מהותיים של שייכות חברתית ולעיתים גם מוסדות הנהגה של הקהילה מוסדות חינוך וכולי. גורם מארגן להגדרת קהילה יכול להיות שייכות לזרם דתי (חרדי, גרעין דתי לאומי), קבוצה חברתית כגון תושבים ותיקים, עולים ממוצא מסויים (עולי מאתיופיה / קווקז וכולי), קבוצה אתנית (בדווים וכולי), שכונה מסויימת ועוד.

נתונים – השתתפות והישגים

משתנה	נכון לשנה	נתון	נתון השוואתי	הערות
שיעור השתתפות במסגרות 0-3				
שיעור השתתפות במסגרות בגיל 3-5				
אחוז נושרים א' - ו'				
אחוז נושרים 15-17			1.2	כלל ארצי 2015
אחוז נושרים 15-17 בנים				
אחוז נושרות 15-17 בנות				
אחוז עוברים מיסודי לחט"ב				
אחוז עוברים מחט"ב לחט"ע				
תוצאות מיצ"ב פנימי לכיתה ב				
תוצאות מיצ"ב יסודי				
תוצאות מיצ"ב חט"ב				
זכאות לבגרות מתוך לומדים				
זכאות לבגרות מב"ר				
זכאות לבגרות אתג"ר				
גיוס לצה"ל				

תשתית ומענה קיים

מענים ייחודיים נוער וילדים בסיכון - מוסדות

שח"ר						
אחר	מל"א	אומ"ץ	אתג"ר (כיתות)	מב"ר (כיתות)	תל"מ (כיתות)	בי"ס

מסגרות ייחודיות			
תיאור כללי	תלמידים וכיתות	מיקום	בי"ס / מוסד

מענים ייחודיים נוער וילדים בסיכון – ציר קהילתי

קידום נוער

12 שנ"ל	10 שנ"ל	מסלול לבגרויות	משתתפים בתכניות מיומנויות ותחומי הליבה	מטופלים שאינם מנותקים	לומדים בהילה (מתוך מנותקים)	מנותקים מטופלים בקידום נוער	מנותקים ברשות לא בטיפול קד"ן

צוות:

הערות (כוח נלווה, פרוייקטים מיוחדים):

ביקור סדיר ומניעת נשירה

תקן קב"ס	איוש קב"ס	רכז נשירה בי"ס	מנ"ע	הערות:

רווחה חינוכית

תכנית לאומית

אחר

תשתית חינוכית מוסדית – על יסודי

שלב	מסגרת	מוסד	תלמידים תשע"ו	מגמת גידול	הערות
על יסודי					

תשתית חינוכית מוסדית - יסודי

שלב	מסגרת (ממלכתי, ממ"ד ...)	שם המוסד	תלמידים תשע"ו	מגמת גידול	הערות
יסודי					

תשתית חינוכית מוסדית – קדם יסודי

שלב	מסגרת	מוסד	תלמידים תשע"ו	מגמת גידול	הערות
קדם יסודי					

תשתית חינוכית בלתי פורמאלית

מסגרת	בעלות	משתתפים	הערות
מתנ"ס			
ספריה			
תנועת נוער			
ספורט			
מוסיקה ותיאטרון			
מרכז להב"ה			

אתגרים

משמעויות וכיוון לפעולה	תיאור האתגר / תופעה כולל נתונים

אתגרים מרכזיים בישוב שיש להם השלכה גם חלקית או עקיפה על נושא נוער וילדים בסיכון כולל נתונים והסבר מה המשמעות של התופעה. אתגר יכול להיות משבר שלטוני בישוב, קושי בטחוני (עוטף עזה), משבר כלכלי וכולי. השהיית ההחלטה מה הפעולה שתינקט תאפשר חשיבה ודיון פתוח וכניסה של רעיונות חדשים.

מענים ברצף הסיכון - מוקדי קושי

סוג יעד / מדד הצלחה	פעולות מוצעות	פער	מענה קיים	נתונים	תיאור מוקד הקושי

בטבלה זו יש לפרט כמה מוקדים של קושי במענים לנוער וילדים בסיכון בתחום האחריות של האגף. **מוקד קושי** יכול להיות: קהילות בהן קים יחס בעייתי לילדים או חוסר יכולת, דפוסים משילות שיוצרים קושי, מוסדות חינוך שאינם נותנים מענה מספק לאוכלוסיית המטרה, מעברים בין מוסדות בשלבי גיל, תקופות בשנה, גיל-מגדר-קהילה, איזורים פיזיים שמייצרים סיכון וכולי'. הכוונה בזווית ההתבוננות הזו היא התמקדות **במציאות** שיוצרת את הסיכון בנפרד מהתבוננות על מערך המענים הקיים. התבוננות זו יוצרת הזדמנות ותשתית לחשיבה מחודשת על צרכים, דגשים, חלוקת משאבים ואופני הפעולה בהקשר המקומי.

מענים קהילות שכונות וקבוצות ייחודיות

קהילה / קבוצה	שיעור בישוב	שיעור בפעלות	מענה ייחודי קיים	פער (צורך)	סוג יעד / מדד הצלחה

בטבלה זו יש להתייחס למענים הייחודיים לקבוצה בעלת מאפיינים ספציפיים. זו יכולה להיות קבוצת שיוך חברתית כגון קהילה מסויימת (כת שחייה בישוב), או שכונה מסויימת וגם יכולה להיות קבוצה ש"חותכת לרחב" את כלל האוכלוסיה בישוב. לדוגמא: ילדים עם צרכים מיוחדים

תכנית השינוי

תכנית יישובית מוצעת – עקרונות תהליך התכנון

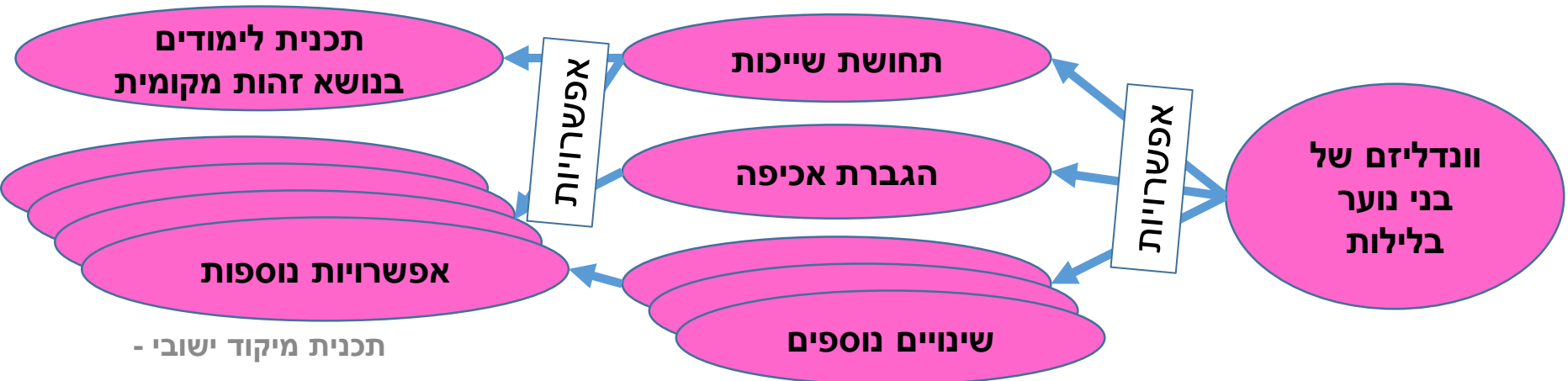
דוגמה

האתגרים המרכזיים אליהם מכוונת תכנית השינוי מתוך כלל האתגרים / קשיים שזהו בישוב.

הדבר שרוצים לשנות ושניתן לשנותו כמענה לאתגר = הגדרת הבעיה. הגדרת השינוי יכולה להצביע על הכיוון לפתרון ועל התכנית המוצעת.

פעולה היא הפתרון שיגרום לשינוי בו מעוניינים

תכנית מיקוד ישובי -

תכנית יישובית מוצעת - מטרות

מטרות התכנית	לאיזה אתגר/ים מתקשר
1	
2	
3	
4	

תכנית מוצעת – חט"ב חט"ע

הערות	עלות שנה	תוספת	קיים	תכנית	מסגרת	
				תל"מ	ט	חט"ב
				מב"ר	י	חט"ע
				מב"ר	י"א	
				מב"ר	י"ב	
				אתג"ר	י	
				אתג"ר	י"א	
				אתג"ר	י"ב	
ע"ב אתג"ר + מכינה				אסכולה	מקיף	

תכנית מוצעת – קדם יסודי ויסודי

הערות	עלות שנה	תוספת	קיים	תכנית	מסגרת	
						קדם יסודי
						יסודי

תכנית מיקוד ישובי -

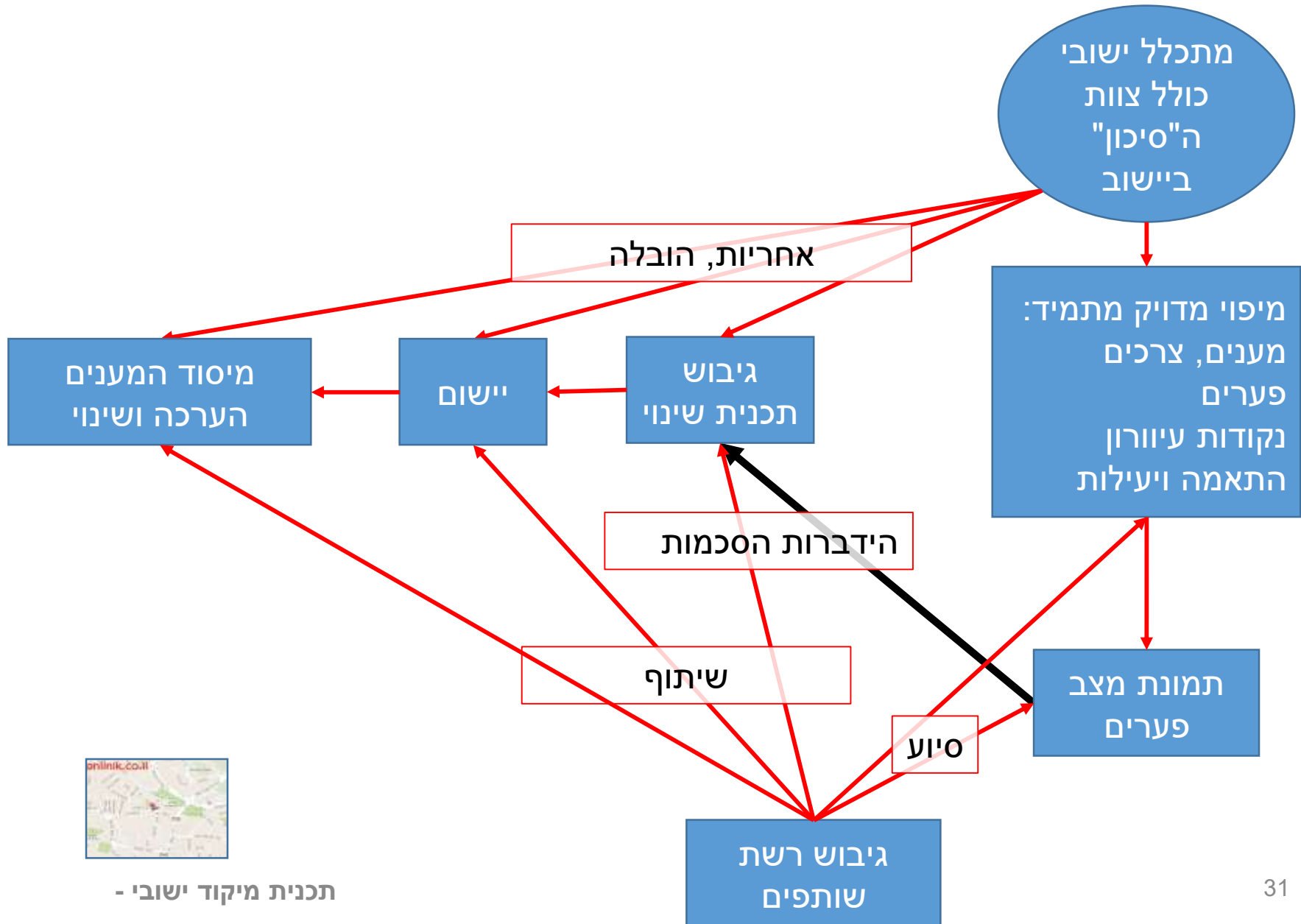
תכנית מוצעת – קידום נוער וביקור סדיר

הערות	עלות שנה	תוספת	קיים	תכנית	מסגרת	

תכנית מוצעת – קהילה / ישוב

הערות	עלות שנה	תוספת	קיים	תכנית	מסגרת	קהילה

הובלת תכנית השינוי ביישוב

ניהול ממשקים נוער וילדים בסיכון

גורם	מסגרת פורמאלית	שגרות	אפיון	פער	תכנית שינוי	יעד
עירייה						
תכנית לאומית						
בתי ספר						
קהילות						
רווחה						
משטרה						
גורמים נוספים						

יעדים ומדדים

יעדים ומדדים 1

משתנה	בסיס	יעד תשע"ח	יעד תשפ"א	הערות
כלל נושרים 15-17				
שיעור ילדים בטיפול				
אחוז עוברים מחט"ב לחט"ע				
זכאות לבגרות מתוך לומדים				
זכאות לבגרות שח"ר				
זכאות בגרות איכותית שח"ר				
גיוס				
רכישת מיומנויות				
10 שנות השכלה				
12 שנות השכלה				
מניעת התנהגות סיכון				
מענה מותאם תרבותי				

יעדים ומדדים 2

משתנה	בסיס	יעד תשע"ח	יעד תשפ"א	הערות

תכנית מיקוד ישובי נוער וילדים בסיכון

שקף אחרון

